

Kieli- ja kulttuuritietoinen toiminta varhaiskasvatuk- sessa

23.1.2025

PORVOO BORGÅ

Kieli- ja kulttuuritietoinen varhaiskasvatus

- Kieli- ja kulttuuritietoisessa varhaiskasvatuksessa kielet, kulttuurit ja katsomukset nivoutuvat osaksi varhaiskasvatuksen kokonaisuutta.
- Kieleen ja kulttuuriin liittyvät näkökohdat koskevat jokaista varhaiskasvatukseen osallistuvaa lasta.
- Kielitietoisessa varhaiskasvatuksessa kielet ovat läsnä jatkuvasti ja kaikkialla. Henkilöstö ymmärtää kielen keskeisen merkityksen lasten kehityksessä ja oppimisessa, vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä sekä identiteettien rakentumisessa ja yhteiskuntaan kuulumisessa. Monikielisyuden näkyväksi tekeminen tukee lasten kehitystä kulttuurisesti moninaisessa maailmassa.
- Varhaiskasvatuksessa tuetaan monipuolisesti vieraskielisten ja monikielisten lasten kielitaidon sekä kieli- ja kulttuuri-identiteettien ja itsetunnon kehittymistä. Suomen/ruotsin kielen taidon kehittymistä edistetään tavoitteellisesti ja pedagogisesti suunniteltuna kielellisten taitojen ja valmiuksien osa-alueilla lasten tarpeista ja edellytyksistä lähtien.

Porvoon varhaiskasvatus 2024

- Porvoon varhaiskasvatuksessa on 37 eri kieltä edustettuna suomen ja ruotsin lisäksi.
- 266 lapsella äidinkieli on jokin muu kuin suomi tai ruotsi.
- Suurimmat edustetut kieliryhmät ovat arabia, albania, venäjä, viro, ukraina, kiina ja turkki.

Rakenteet ja resurssit

- **Toimipaikkojen kulttuurisen moninaisuuden vastaavat**, joille järjestetään tapaamisia, ohjausta ja perehdytystä. Vastaavien rooli ja tehtävä on vahvistaa tietoutta ja osaamista omassa yksikössään. Vastaavien tapaamiset n. 1 x kuukaudessa toimintavuoden aikana.
- **Kumo-työryhmä**, jossa kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisien pedagogiikan ja yhteistyökäytäntöjen ym. toimintamallien kehittäminen. Tapaamiset n. 1 x kuukaudessa.
- **Varhaiskasvatuksen asiantuntija**, joka vastaa kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisien varhaiskasvatuksen kehittämisestä. Toimii Kumo-työryhmän puheenjohtajana ja vastaa kulttuurisen moninaisuuden vastaavien tapaamisista.
- **KieliPeda-työvälineen** osaa 1 käytetään kaikissa lapsiryhmissä kielitietoisien oppimisympäristön arviointiin ja kehittämiseen sekä opetuskielen että monikielisyiden näkökulmasta.
- **Kielikonsultaation** tavoitteena on kartoittaa puheterapeutin tukea tarvitsevat vieraskieliset lapset. Kielikonsultaatio toteutetaan yhteistyössä varhaiskasvatuksen erityisopettajan ja puheterapeutin kanssa.
- **Verkostotapaamiset** esiopetuksen opettajille, joiden ryhmissä on perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita.

Työvälineet ja menetelmät vieraskieliset lapset

- **KieliPeda-työvälineen** osia 2 ja 3 käytetään niiden lasten kohdalla, joiden kotikieliin ei kuulu suomi tai ruotsi. Osat 2 ja 3 ohjaavat havainnoimaan lapsen kielen osaamista ja oppimisen tarpeita kielen kehityksen keskeisillä osa-alueilla. Kielipedan täyttäminen aloitetaan heti, kun lapsi aloittaa varhaiskasvatuksessa/esiopetuksessa ja sitä käytetään koko varhaiskasvatuksen/ esiopetuksen ajan.
- **Baika** on 4-vuotiaan lapsen suomen/ruotsin kielen taidon kartoitusmenetelmä.
- **Repun takanassa** tehdään 5 v. lapsen kanssa kielikonsultaatioprosessin yhteydessä.
- **Kita** arviointi tehdään esi- ja alkuopetuksen nivelvaiheessa, ennen tiedonsiirtoa kouluun.
- **Roihusten perhe –materiaali/ Familjen Kippin -materialet**

Vieraskielisten lasten tukeminen

Perusopetukseen valmistava opetus (esiopetusvuonna)

- Perusopetukseen valmistavaa opetusta tarjotaan lapsille, joiden äidinkieli on muu kuin suomi/ruotsi ja Valmistavaan opetukseen osallistuvat lapset, joiden kielitaito ei ole vielä riittävä esiopetuksen opetuksen seuraamiseen.
- Perusopetukseen valmistavan opetuksen oppilaita on Porvoossa n. 10.

Oman äidinkielen opetus

- Oman äidinkielen opetusta voidaan järjestää varhaiskasvatuksessa vieraskielisille lapsille, mikäli samaa kieliryhmää edustavia lapsia on toimipaikassa 4 tai enemmän.
- Oman äidinkielen opetusta järjestetään 24-25 toimintavuonna Gammelbackan päiväkodissa seuraavissa kielissä albania, arabia ja venäjä. Opetukseen osallistuu 26 lasta, iältään 3-5.v.

Kehittämiskohteet 2024-2025

- Kevään 2024 aikana toteutettiin tiimeille kysely kielitietoisuuden toiminnan toteutumisesta.

Esiin nousi:

- Kielipeda-työvälineen käytön vahvistaminen
- Roihusten perhe –materiaaliin perehdyttäminen
- Lisää keskustelua kieli-, kulttuuri- ja katsomustietoisesta pedagogiikasta
- Enemmän ohjausta ruotsin kielellä

A man in a white t-shirt, dark shorts, and a red cap is playing soccer with two young girls on a large green field. The man is in the center, with a yellow and green soccer ball at his feet. One girl is on the left, and another is on the right, both running towards the ball. The scene is set during sunset, with long shadows cast across the grass. In the background, there are residential buildings and trees under a clear sky.

PORVOO BORGÅ